

Till: Stockholms kommuns Utbildningsförvaltning, Skolchefen
Kopia: ledamöterna i Utbildningsnämnden
För kännedom: Skolinspektionen

Klagomål till huvudman rörande tillämpningen av skollagens rätt till särskilt stöd

Sammanfattning klagomålet

Klagomålet rör bristande tillämpning av skollagens krav på särskilt stöd till de elever som missar de lägsta kunskapskraven. Vi bifogar statistik för Stockholms stads skolverksamhet som baseras på Skolverkets statistik, och som tydligt visar en bristande tillämpning av skollagen. **Av årskursen som gick ut Stockholms grundskolor 2017 (5100 elever) så missade Stockholms stad att erbjuda 211 elever något som helst stöd, trots att de hade missat kunskapskraven redan i årkurs 6. Resultatet var att de gick ut grundskolan med ofullständiga betyg, och antagligen inte har gymnasiebehörighet (med en uppskattad ökad samhällskostnad enbart för dessa tvåhundra elever på 200-300 mkr¹). Statistiken nedan visar ytterligare allvarliga avvikelser jämfört med skollagens krav.**

Enligt de nya paragrafer i skollagen som började gälla 1 juli så skall huvudmannens skolchef tillse att skollagens regler följs i skolverksamheten. Vi begär att Stockholms stad vidtar åtgärder för att korrigera dessa avvikelser mot skollagens krav, och även följer upp sin efterlevnad inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete.

Detta klagomål skickas in till huvudmannen enligt rutinen för klagomålshantering (som finns reglerad i skollagen och nyligen följts upp av Skolinspektionen). Givet tyngden av klagomålet skickas klagomålet även till utbildningsnämndens ledamöter.

Bakgrund

Detta klagomål baseras på en analys av Skolverkets statistik, där man följt en årskull elever genom grundskolan, och sett hur de klarat kunskapskraven och huruvida de fått särskilt stöd eller inte. Denna statistik har vidare brutits ner på respektive huvudman och bearbetats inom ramen för projektet Särskilt Stöd (sarskilstod.se). Projektet bedrivs av engagerade föräldrar till barn som behöver särskilt stöd, varav många av oss är npf-föräldrar.

Projektet har delgivit resultaten och sin rapport till både Skolinspektionen och Skolverket. Då detta är en av de första longitudinella studierna kopplade till särskilt stöd, så kommer naturligt nya åtgärder behöva vidtas inom olika rad områden, för att komma till rätta med brister.

¹ Baserad på Ingvar Nilssons uppskattningar av de socioekonomiska kostnaderna för ett utanförskap.
www.socioekonomi.se/Texter/UngaGymn/ungagymanium2011juni30.pdf

En viktig del av projektet handlar om att medvetandegöra huvudmännen om deras bristande efterlevnad av skollagen i koppling till särskilt stöd. Förhoppningsvis leder denna ökade transparens till att förbättringsåtgärder vidtas så att fler elever får möjlighet att klara grundskolans 'minimilupdrag' – att alla elever skall ha möjlighet att klara de lägsta kunskapskraven.

Vi är givetvis öppna till en dialog om vad som skulle vara de mest effektiva åtgärderna baserat på våra olika erfarenheter som föräldrar.

Skollagens krav

Alla barn har en "rätt till utbildning" enligt 7 kap. 3§. Enligt skollagens 1 kap. 4§ står det att: "*I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.*" I 3 kap. 3§ sägs det att "*Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.*" I 2 kap. 8§ anges att "*Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag*".

Enligt 3 kap. 8§ "*framkommer att en elev kan befaras inte uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås*" skall rektor "*skyndsamt utredas elevens behov av särskilt stöd. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.*" Vidare säger 8§ att "*om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.*" I 9§ står det "*Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd.*" och formerna för ett åtgärdsprogram beskrivs. Det är viktigt att notera 10§ "*För en elev [...] ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.*"

Om vi går vidare till kraven på verksamhetsutveckling, såsom systematiskt kvalitetsarbete, uppföljning och klagomålshantering så återfinns skollagens krav i 4 kap. *Kvalitet och inflytande*. I 3§ står det "*Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.*" Under rubriken "*Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet*" står det i 5§ "*Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.*" i 7§ står det att "*Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.*"

Avslutningsvis så kräver 4 kap. 8§ att "*huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.*"

Stockholms stads resultat och brister

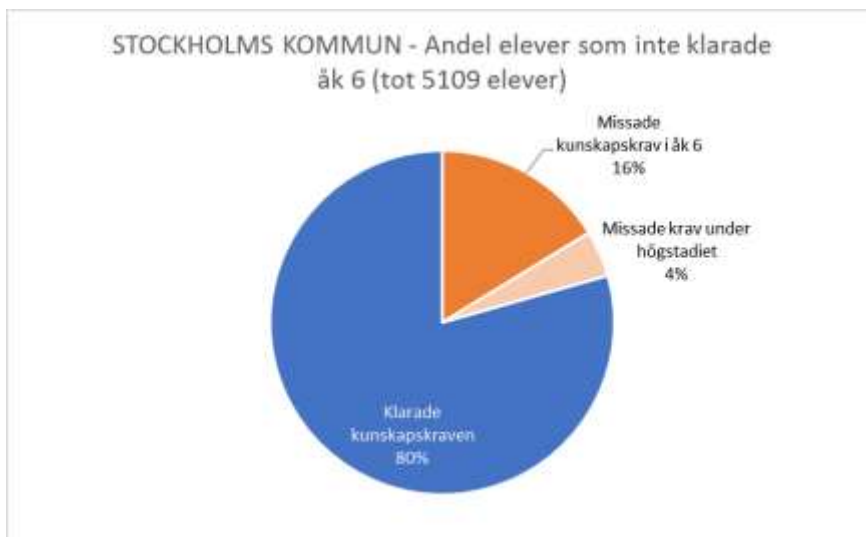
Nedan återfinns en sammanställning baserad på den bearbetade statistiken från Skolverket som rör den årskull som gick ut Stockholms stads grundskola 2017. Av 5100 elever i kullen missade ca 1100 elever kunskapskraven antingen i årskurs 6 eller under högstadiet. (Som jämförelse biläggs samma statistik för Kungsbacka kommun.)

Av dessa elever 1100 elever fick var det 540 elever som inte fick något särskilt stöd under hela högstadiet, och av dessa 540 elever var det 211 stycken som därefter gick ut från grundskolan utan fullständiga betyg – ett mycket klart brott mot skollagens krav. Stockholms stad bör snarast ta reda på vilka skolenheter som brustit i sin tillämpning av kraven på särskilt stöd!

Av de elever som *fick* särskilt stöd så var det endast 293 elever (53%) som inte klarade fullständiga betyg i årskurs nio, trots att det står 3 kap 10§ att stödet skall ges i "tillräcklig omfattning för att eleverna skall klara lägsta kunskapskraven"!

Det är huvudmannens 'minimi-uppdrag' att få eleverna att klara de lägsta kunskapskraven.

Statistiken belyser tyvärr inte vilka elever som fått tillgång till särskilt undervisningsgrupp, hur det gått för elever med problematisk frånvaro, hur stor utflyttning av elever med extra behov som förekommit mm. Dessa frågor bör belysas av huvudmannen vid analysen av denna statistik och detta klagomål, för att se hur korrigerande åtgärder bäst kan genomföras.

Som framgår av ovanstående resultat så har Stockholms stad betydande brister i förhållande till skollagens krav.

Yrkanden

Vi efterfrågar att Stockholms Stad snarast åtgärdar ovanstående avvikelser. Enligt 4 kap. 7§ står det att *"om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas."*

Mer specifikt så bör skolchefen (med bistånd av utbildningsnämnden) utreda och analysera vilka skolenheter som uppvisar dessa brister, samt vilka strukturer, rutiner, instruktioner som brister i styrningskedjan. Skolchefen bör också se till nödvändiga resurser tillskjuts, så att resursbrist inte orsakar bristande efterlevnad. Kompetenshöjande insatser efterlyses också, både gällande skollagens krav och kunskap om exempelvis npf-anpassad pedagogik.

Inom det systematiska kvalitetsarbetet behövs snarast genomföras en analys av vilka delar av verksamheten som står för de största bristerna, och ovanstående brister bör läggas in som en väsentlig risk i risk- och väsentlighetsanalysen som ingår i er verksamhetsplan (och följs upp i ILS-webben). Skolverksamhetens uppföljning bör också kompletteras så att relevant och kontinuerlig statistik över hur elever som missar kunskapskraven får sitt särskilda stöd, både på skolenhetsnivå och för de olika skolområdena.

Vi skickar in detta klagomål via den ordinarie klagomålshanteringen, men skickar kännedomskopior till ledamöterna i utbildningsnämnden.

Vi emotser ert svar inklusive föreslagna åtgärder på vårt klagomål!

Med vänliga hälsningar,

Christian Wettergren

Christian Wettergren
Projektet Särskilt Stöd (sarskiltstod.se)

Kontaktuppgifter:

mobil: 073-9806007

epost: christian.wettergren@gmail.com

Bilaga. Kungsbacka kommuns motsvarande resultat

